PEDAGOGISK ARBEIDSDOKUMENT
2019 - 2022



HELE BARNET

HELE DAGEN!

INNHOLD

Forord og vårt pedagogiske verdigrunnlag

1. BARNEHAGELOVEN
   Formål og samfunnsmandat
   Rammeplan for Barnehagen
   Barnehagens arbeid med fagområdene og progresjonsplan
   Barnets beste / barnas medvirkning
   Samarbeid med foreldre/foresatte

2. KVALITETSUTVIKLINGSPLANEN
   Lokale satsningsområder og tiltak 2019 - 2021

3. SATSNINGSOMRÅDE:
   HELE BARNET – HELE DAGEN!
   Livsmestring og danning
   Humor og glede
   Mestring og utvikling
   Lek og læring
   Inkludering og mangfold

4. ARBEIDSMÅTER
   Voksne i samspill med barn
   Språk og realfag / «Å by opp barnet til dans»
   Bruk av digitale verktøy
   Sosial kompetanse
   Nærmiljø og turer
   Fysisk aktivitet, mat og helse

5. PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

6. OVERGANGER
   Tilvenning og tilknytning
   Fra barnehage til skole – «Førsteklasses forberedt»

7. HELSE, MILJØ OG SIKKERHET
   Psykososialt miljø og antimobbefokus
   Tidlig innsats

8. KULTURELLE BEGIVENHETER

9. VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE

10. PRAKTISK INFORMASJON

FORORD

Dampsaga barnehage en privat barnehage. Barnehagen har vært i drift i snart 4 år og organiseres etter avdelingsprinsippet. Vi har tilnærmet aldersreine grupper. Dette kan variere fra år til år, men vår erfaring er at det beste og tryggeste for barna er å ha læringsmiljøet tilpasset alder og modningsnivå.

Barnehagens utforming gir oss mange muligheter til å samarbeide på tvers av avdelingene og å se oss som et større fellesskap. Barn og voksne får et større miljø å spille på både faglig, sosialt og rent praktisk. Det er viktig for oss at barna skal få gode, trygge og meningsfylte hverdager.

Satsningsområdet vårt 2019 – 2022 er:

HELE BARNET – HELE DAGEN!

Barnet skal ha et helhetlig pedagogisk tilbud hvor individuelle behov dekkes og hvor det enkelte barn anerkjennes for den det er. Vi skal ha fokus på lærende hverdager hvor trivsel og trygghet, humor og glede skal være grunnleggende. Barnets beste skal være avgjørende i våre vurderinger og avgjørelser.

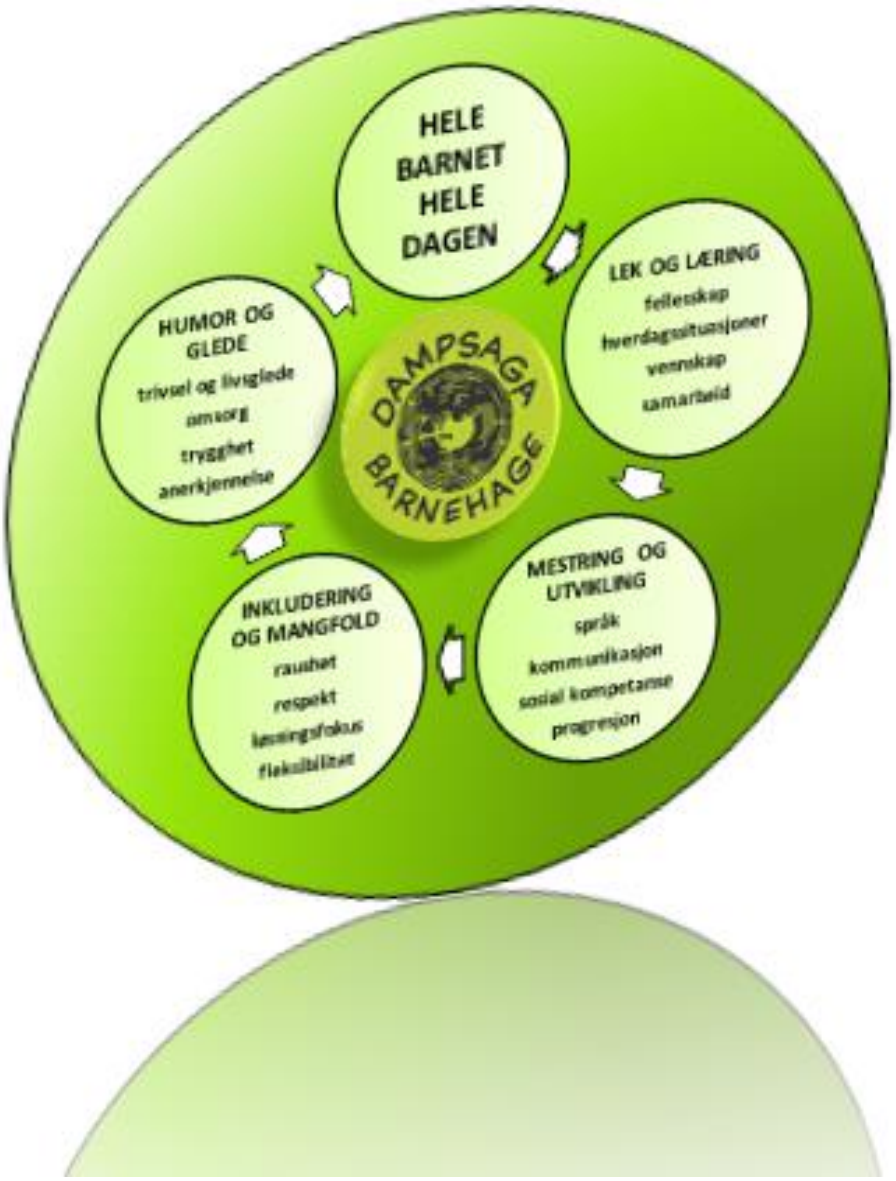
I rammeplanen står det at barnehagen skal bidra til å legge grunnlaget for et godt liv. Vi har store forpliktelser og sterke ønsker om at alle barn skal ha gode minner fra barndommen i vår barnehage.

Vi håper alle vil trives og ønsker dere foreldre, foresatte og barn:

VELKOMMEN TIL DAMPSAGA BARNEHAGE!

Hilsen Margit, daglig leder
Øvrige ansatte

VÅRT PEDAGOGISKE VERDIGRUNNLAG



Vårt pedagogiske verdigrunnlag er utarbeidet med basis i Rammeplan for barnehager og egne kunnskaper, erfaringer og holdninger.
Vi identifiserer oss som en barnehage med fokus på de gode dagene og at barn og voksne skal bygge gode relasjoner. Barna skal oppleve omsorg, glede, lek og læring gjennom hele barnehagedagen. Dette stiller krav til de voksnes kompetanse i samvær med barna i alle situasjoner i løpet av dagen.

LOV OM BARNEHAGER

1.0 Formål og samfunnsmandat

Barnehagens samfunnsmandat bygger på barnehageloven og rammeplanen som fastsettes av Kunnskapsdepartementet og er retningsgivende for barnehagens innhold og verdier.

Forskrift til Lov om barnehagen gjeldende fra 01.08.2017: Rammeplan for barnehagen:
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kd/reg/2006/0001/ddd/pdfv/282023-rammeplanen.pdf

(høyreklikk og åpne hyperkobling)

Rammeplanen

Sammen med innholdsbestemmelsen i barnehageloven § 2 gir rammeplanen nærmere regler for hva et barnehagetilbud skal inneholde.

I tillegg skal barnehagen:

- **gi støtte og ta hensyn til enkeltbarn**
- **tilby et oppvekstmiljø som gir utfordringer tilpasset alder og funksjonsnivå**
- **styrke barns mulighet for læring og aktiv deltakelse i et fellesskap**
- **tidlig forebygge mobbing**

Barnehagen skal formidle grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg og medansvar.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er et offentlig dokument som retter seg mot barnehagens personale, foreldre / foresatte, barnehageeiere og kommunen som tilsynsmyndighet. Her beskrives hvilke fagområder barna skal få erfaringer med.

Sitat fra Rammeplanen:

«Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling».

«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen»».

Barnehagens arbeid med fagområdene

Barnehagens arbeid med fagområdene skal sikre progresjon og dekkes gjennom alle gjøremål i løpet av en dag som turer, lek, måltid, garderobesituasjon og samlingsstund.

Arbeidet med fagområdene foregår tverrfaglig. Det vil si at vi er innom alle fagområdene gjennom hele dagen.

Vi har utarbeidet en plan for fagområdene. I denne planen sikrer vi at barna opplever progresjon, noe det stilles krav til i Rammeplanen:

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang». *Rammeplan for barnehagen, kap.8*

Personalet skal: «bidra til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter». *Rammeplan for Barnehagen, kap.8*

DE SYV FAGOMRÅDENE:

Kommunikasjon, språk og tekst

Kropp, bevegelse, mat og helse

Kunst, kultur og kreativitet

Natur, miljø og teknologi

Antall, rom og form

Etikk, religion og filosofi

Nærmiljø og samfunn

Her kan dere se vår progresjonsplan for arbeid med fagområdene:

Link: Progresjonsplan
http://dampsagabhg.no/File/Getfile/3f783e3a-513d-4247-8f71-917358898f49

Barns medvirkning og læringsmiljøet

Gjennom lov om barnehager og rammeplan for barnehager skal barnehagen legge til rette for barns medvirkning i det daglige. Barns medvirkninger handler om noe annet enn å bestemme hva man skal ha på brødskiven eller hvilke votter man skal ha på ute. Det handler om å legge til rette for at barn blir involvert i barnehagens daglige praksis. De skal sees og høres. Vi må se, lytte og involvere barna og vi må ha evne og tid til å snappe opp de små innspillene fra hverdagen.

«Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta»

Rammeplan, kap.4

Gjennom å samtale med barn, i form av barnesamtaler, barneintervjuer eller gruppesamtaler har vi muligheten til å innhente spesifikk informasjon om hva barn tenker og opplever når det gjelder ulike temaer i barnehagen. Et eksempel på dette er barnesamtaler i forkant av det å starte på skolen, her kan vi få spurt hva

barnet tenker om det å starte på skolen, hva det vet om skolen, om det er noe det gruer seg for m.m.

Medvirkning dreier seg om å ha muligheten til å få lov til å påvirke sin hverdag. Barna vet at deres mening betyr noe og blir tatt på alvor, selv om det ikke nødvendigvis betyr at de kan bestemme alt. Gjennom å la barn medvirke vil vi kunne finne ut hva deres interesser er, dette kan vi ta med oss inn i barnehagens læringsmiljø og tilrettelegge for arbeid innen barnas egne interesseområder. Personalet i barnehagen skal legge til rette for at læringsmiljøet byr på utfordringer, er stimulerende, tilgjengelig og trygt. I barnehagen legges det vekt på helhetlig læringsprosesser der barna lærer gjennom å erfare og leke. Personalet må organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek, bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer, fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek. Gode læringsmiljøer har plass til ulikheter og er inkluderende. Lekbasert læring vektlegges. Noen ganger er det veiledet lek andre ganger er det fri lek.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Viktige arenaer for utvikling av et godt samarbeid med foreldre / foresatte og mulighet for medvirkning:

- ***Daglig kontakt med personalet***
- ***Å gi tilbakemeldinger***
- ***Foreldresamtaler***
- ***Foreldremøter***
- ***Å delta i foreldreundersøkelsen***
- ***Å være aktiv i Foreldreråd, Foreldreutvalg og Samarbeidsutvalg***

«*Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.» (Barnehageloven § 1, Formål).*

Foreldre / foresatte er våre viktigste samarbeidspartnere og samarbeidet skal bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Barnehagens personale og foreldre / foresatte har felles ansvar for å sikre barnets helse, trivsel, utvikling og læring. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål og skal skje rundt hvert enkelt barn, på gruppenivå, gjennom Foreldreråd og Samarbeidsutvalg.

Alle foreldre / foresatte er medlemmer i foreldrerådet. Representanter fra foreldrerådet utgjør et foreldreutvalg. Foreldreutvalget samarbeider med eier om ulike saker. I Dampsaga barnehage samarbeides det bl.a. om tema på foreldremøte, dugnad og fotografering. Foreldrene skal, gjennom Foreldreutvalg og Foreldreråd, forelegges saker som er viktige for foreldrenes forhold til barnehagen. Foreldreutvalget er representert i Samarbeidsutvalget, som består av representanter fra ansatte, foreldre/foresatte og eiere. Samarbeidsutvalget skal være rådgivende, kontaktskapende og overordnet organ og skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet.

Vi gjennomfører foreldreundersøkelse hvert annet år. Gjennom undersøkelsen ivaretas foreldrenes rett til medvirkning.

2.0 KVALITETSUTVIKLINGSPLANEN

Kongsberg kommune har i samarbeid med styrere i kommunale og private barnehager i Kongsberg utarbeidet en overordnet plan som skal sikre en tilnærmet lik kvalitet i alle barnehagene i kommunen: KVALITETSUTVIKLINGSPLANEN. Denne gir, i tillegg til Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, føringer for hva barnehagens satsningsområde skal inneholde. Satsningene i Kvalitetsutviklingsplanen er for de neste årene LIVSMESTRING OG HELSE, KOMMUNIKASJON OG SPRÅK, BÆREKRAFTIG UTVIKLING OG DIGITAL PRAKSIS

Tiltak:

- Forebygge mobbeatferd og krenkelser i barnehagen
- Styrke innsatsen mot vold og seksuelle overgrep mot barn
- Videreutvikle arbeid med trygghet og tilknytning
- Styrke bevissthet rundt voksenrollen i barnehagen
- Fortsette utvikling og bruk av IPAD som læringsverktøy
- Øke kompetanse i naturfag og bærekraftig utvikling
- Videreføre og utvikle prosjekter i *Sølvtråden*

Link:
https://www.kongsberg.kommune.no/globalassets/dokumenter/02oppvekst/barnehage/kvalitetsutviklingsplan-kongsbergbhg-18.03.2015.pdf

Det er et tett samarbeid mellom Kongsberg kommune og de private barnehagene. Vi deltar på kompetansehevende tiltak kommunen har i forhold til målsettinger og intensjonene i Kvalitetsutviklingsplanen.
Årlig deltar vi i kulturelle prosjekter gjennom *Sølvtråden,* Kongsberg Kulturskole.
De neste årene skal vi også være med i et prosjekt som heter «ALLE MED» sammen med kommunale og private barnehager i Kongsberg. Dette prosjektet ligger innenfor satsningsområdet *Livsmestring og helse* i Kvalitetsutviklingsplanen. Målet for prosjektet er at alle barn og unge i Kongsberg skal oppleve inkludering og mestring, og fokuset er tilpasset opplæring. For oss i barnehagen vil det bety å ta i bruk arbeidsmåter og tilrettelegge læringsmiljøet slik at alle barn har nytte av det.

3.0. SATSNINGSOMRÅDE

HELE BARNET – HELE DAGEN!

Livsmestring og Danning

> ***Livsmestring og helse***
>
> ***«Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser».***
>
> Rammeplanen, kap.1

Vi har et helhetlig syn på barnas utvikling og læring. Vi skal bidra til at barna får forståelse av det å være en del av et fellesskap når det gjelder verdier og normer, og legge til rette for at barna føler tilhørighet til samfunn, natur og kultur. Barna skal rustes til å bidra i samfunnet i voksen alder. I barnehagen skal barna oppleve trygghet og utfordringer hvor de kan prøve seg ut i samspill, fellesskap og vennskap. De voksne skal se alle sider ved barnet som like verdifulle og se hele barnehagedagen med et pedagogisk blikk. Vi skal være oss bevisst vår oppgave som er å bidra til barnas læring om et bærekraftig samfunn: det å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Humor og Glede

Trivsel, omsorg, trygghet og anerkjennelse

Barn opplever daglig glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, alene og sammen med andre. Både i lek og andre aktiviteter ønsker vi å ta vare på og gi barnas glede og humor gode vilkår. Ros, anerkjennelse og følelsen av mestring gleder barna. Humor gir livsglede og overskudd og fremmer skapergleden og lysten til lek.

> ***«Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold, gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse»***
>
> *Rammeplanen, kap.1*

Barn har behov for å bli sett, hørt og bekreftet. Oppmerksomhet fra kompetente og tilstedeværende voksne er en forutsetning for barnas trivsel i barnehagen. Det er viktig at vi skaper forutsigbare hverdager hvor handlinger gjentar seg og barna får mestringsopplevelser. Gode erfaringer gjennom trygge relasjoner styrker barnets selvbilde, øker trivselen og bidrar til positiv utvikling. Når barnet føler seg trygt og godt ivaretatt, er utgangspunktet for glede, læring og mestring det beste.

Mestring og Utvikling

Språk, kommunikasjon og sosial kompetanse

Alle situasjoner gjennom hele barnehagedagen er verdifulle læringssituasjoner. Vi bruker språket aktivt sammen med ungene når vi kler av og på, når vi sitter ved bordet og når vi leker sammen. I barnehagen skal barna få øve på å omgås andre på en god måte, samtidig som de skal lære å dekke egne behov.

Kommunikasjon er mer enn bare språk. Små barn kommuniserer med kroppsspråk, mimikk, gråt, blikk og latter. Større barn utvikler sine kommunikasjonsevner med bruk av språk. Jo eldre barna blir, jo viktigere er det at de mestrer å bruke språket i kommunikasjon med andre.
Å mestre kommunikasjon og språk i samspill med andre barn og voksne er av stor betydning for barnets sosiale utvikling. Personalet skal støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser, finne løsninger i konfliktsituasjoner og veiledes i det å finne en balanse mellom selvhevdelse og selvkontroll. Her er språk- og kommunikasjonsferdigheter helt sentrale. Barna skal gis mange mestringsopplevelser av å «klare selv», noe som gjør dem både selvstendige og trygge på seg selv.

Lek og Læring

Fellesskap, hverdagssituasjoner, vennskap og samarbeid

Gjennom leken skaffer barn seg erfaringer og utvikler seg både språklig, motorisk og sosialt. Leken er «på liksom», noe barnet gjør for moro skyld og barnets viktigste læringsarena.

I barnehagen skal alle barn få lekeerfaringer og oppleve fellesskap med andre. Dette er en forutsetning for å utvikle vennskap. Å møte barns lek med anerkjennelse og respekt innebærer at vi ser på barna som subjekter og at barna er kompetente til å skape mening i sin egen hverdag.

Rammeplanen sier at:

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagens skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek, både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre»

Å tilrettelegge for lek i barnehagen vil kreve at vi setter av tid til fordypning i lek og at vi organiserer det fysiske miljøet og barnegruppene slik at lek får gode vilkår.

Vi voksne må observere, tolke signaler, sette i gang lek, veilede og legge til rette for lek ved å gi barna opplevelser og egnet materiell.
Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne.
Uteområdet er en del av barnas oppholdsrom, og skal ses på som likeverdig ethvert rom inne. I barnehagen skal barna få bruke hele kroppen og alle sansene i sine læringsprosesser, og ute har barna bedre mulighet for å utvikle sine motoriske ferdigheter enn inne.

I leken lærer barna hele tiden. De utvikler vennskap, sosial kompetanse, de får et fellesskap sammen med andre og de lærer å samarbeide. I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barna skal få møte nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling.

Å skape trygghet og ro for barn og voksne

Å gi rom for læring gjennom gode rutiner, tid til lek og gjentagelser i hverdagsaktivitetene

Sammen med leken består barnehagedagen av mange hverdagssituasjoner med handlinger som gjentar seg fra dag til dag.
I disse situasjonen lærer barna ferdigheter og tilegner seg kunnskaper og erfaringer: det telles sko, det mestres å kneppe jakka, du ber om og sender ved matbordet og en dag klarer man å bruke ostehøvelen. Det er læring og mestring! I hverdagssituasjonene stimuleres språket og det er viktige arenaer for å lære ulike begreper: farger, plassering, antall og størrelser. Verdien i læringen i disse situasjonene ligger nettopp i det at de er fysisk konkrete og at de gjentar seg ofte. De voksne må være aktive og ha kunnskap om verdien av denne læringen, gi støtte og stille krav som gir barna mestringsfølelse. I forhold til utvikling av språk, er det også viktig at personalet er til stede i situasjonen og er gode språkmodeller ved at de setter ord på alt fra ting til handlinger i situasjoner sammen med barna.

Å tilrettelegge for lek i barnehagen vil kreve at vi setter av tid til fordypning i lek og at vi organiserer det fysiske miljøet og barnegruppene slik at god lek får blomstre.

Å leke er det viktigste barn gjør i barnehagen.

Inkludering og Mangfold

Raushet, respekt, løsningsfokus og fleksibilitet

I vår barnehage skal alle barn får delta i fellesskapet. Vi skal legge til rette for utvikling av vennskap og fellesskap på tvers av kultur, religion og nasjonalitet, og bygge opp under positive samspillsmønstre.

Kunnskap og erfaringer skal utvikle både barnas og de voksnes forståelse av verden og menneskene rundt oss. Vi skal støtte, styrke og følge opp barna utfra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger og gi barna trygghet på egen identitet. Trygghet på egen identitet gjør at barna står bedre rustet til å mestre sitt eget liv og se seg selv i større sammenhenger seinere i livet. Alle som har tilhørighet til barnehagen skal møtes med

«Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.»

Rammeplan kap.1

raushet og respekt. Det stilles krav til de voksnes fokus på løsninger og muligheter innenfor de rammene vi har.

Personalet skal jobbe sammen om felles forståelse av begrepene raushet, løsningsfokus, respekt og fleksibilitet.

4.0 VÅRE ARBEIDSMÅTER

Voksne i samspill med barn

I Dampsaga har vi fokus på voksenrollen. Personalet er barnehagenes viktigste ressurs for å kunne skape en god hverdag for barna. Vårt mål er at personalgruppa skal bestå av aktive, engasjerte voksne som har barnas beste i fokus. De voksne skal være rause og tålmodige, omsorgsfulle og tilstedeværende.

Voksnes samspill med barn skal være preget av:

Aktiv lytting
Glede og humor
Løsningsfokus
Omsorg
Raushet
Tålmodighet
Tydelighet

Gjennom å ta barnas perspektiv, ta de på alvor og la de virke med, skal barna få oppleve å bli sett og hørt i sin hverdag. Engasjerte ansatte skal legge til rette for at barna skal leke, lære og ha det gøy i barnehagen!

Språk og realfag

Gjennom livet vil vi ha behov for å ha kompetanse i matematikk på ulike områder. Barn bruker matematikk fra de er født og de prøver å se sammenhenger. De utforsker med volum og form når de leker i sandkassa og de bruker begreper i leken som gir oversikt over hvor ting befinner seg. I ryddesituasjoner er vi innom klassifisering, sortering, telling og begrepstrening. Barna får tidlig erfaring med romforståelse som er nødvendig for å kunne lokalisere og orientere seg. Senere vil barna være opptatt av å kunne telle og lage strategier for å klare for eks. et brettspill. I hverdagssituasjonene stimulerer vi barnas språk og begrepsutvikling ved å sette ord på det vi gjør, benevne klesplagg, og bruke ulike begreper som kort /lang og tykk/tynn.
Det er viktig at barna er sammen med voksne som støtter barnas matematiske og språklige utvikling, og som griper de mulighetene som dukker opp i til daglig. De voksne må være bevisst eget språk og bruke språket aktivt sammen med barna i alle situasjoner. Barna skal oppleve realfag, språk- og begrepstrening i barnehagen gjennom lek og hverdagssituasjoner.

Når vi ser at barn ikke utvikler seg adekvat i forhold til alder bruker vi ulike kartleggingsverktøy. Disse brukes kun etter samtykke og i samarbeid med foreldre / foresatte.

- «TRAS»
- «ALLE MED»
- «Å BY BARNET OPP TIL DANS»

«Å by barnet opp til dans»

«Språkstimulering er en av barnehagens viktigste oppgaver. Rammeplanen pålegger barnehagen å sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og uttrykk for egne tanker og følelser. Språk læres kontinuerlig først og fremst gjennom de daglige aktivitetene barna deltar i.»
St.meld 41: Kvalitet i barnehagen, 9.4.2 Språkstimulering

Barnehagene i kommunen er kurset og bruker en metode som går ut på strukturert innlæring av ord og begreper: ***Å by barnet opp til dans***. Målet er at barn som har utfordringer i sin språkutvikling skal få en bedre språkforståelse. Denne arbeidsmåten har vist seg å gi gode resultater. Én voksen jobber i grupper med 3-4 barn av gangen. Dere får mer informasjon om ditt barn skal delta.

Bruk av digitale verktøy

Dagens barn vokser opp i en tid hvor digitale verktøy er en del av hverdagen.
For de som ikke har tilgang til Læringsbrett hjemme, kan barnehagen bidra til felles referanse. Vi vet at barn leker ut inntrykk fra ulike medier, dermed kan referanser fra f.eks. spill og apper ha betydning i lek. Når barn bruker læringsbrett hjemme, skjer dette ofte alene. Derfor er det viktig at barn opplever digitale verktøy i en sosial kontekst i barnehagen. Vi bruker Læringsbrett som et supplement til det pedagogiske arbeidet. Eksempler her er å ta bilder, lage fotofortellinger, dokumentasjon og enkel framføring. (Se progresjonsplan)

> ***Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna.***
>
> Rammeplan

Sosial kompetanse

I barnehagen møter barna ulike situasjoner der deres sosiale kompetanse blir utviklet og utfordret. De skal lære å ta hensyn og utvikle evnen til å sette ord på og kjenne igjen følelser, både egne og andres. Sosial kompetanse utvikles kontinuerlig gjennom handlinger og opplevelser og barnehagen skal bidra til at barna utvikler trygghet over egen tilhørighet og respekt for andres kulturelle verdier og ytringer.
Barn blir utfordret til å kunne mestre balanse mellom selvhevdelse og det å kunne se andres behov, gjennom samhandling med andre.

Når småbarn er sammen ser vi ofte at de viser omsorg for hverandre. De trøster når noen slår seg og vil gjerne hjelpe andre med å få på f.eks. sko. Barn kan ikke oppdra seg selv. De må lære å omgås andre, bruke voksne og andre barn som modeller og lære hvordan de skal oppføre seg, knytte vennskap, samarbeide og vise respekt.

Noen av de redskapene vi bruker er:

«Si det til noen»: Stine Sofies Stiftelse har kurset barnehagene i Kongsberg kommune om vold og overgrep mot barn. Vi gjennomfører samlinger med de eldste barna i barnehagen med tema vold og seksuelle overgrep. Dette er et verktøy for:

- å gjøre barn kompetente til å si fra om vonde og vanskelige opplevelser.
- voksne om hvordan de skal få barna til å fortelle om vold og overgrep og hva de skal gjøre ved mistanke.

«Steg for Steg»: Dette er et program for systematisk arbeid med sosial kompetanse i barnehagen. Det omfatter blant annet samtalebilder om følelser og situasjoner, innhold til samlingsstund og sanger. Vi bruker for det meste elementene fra dette programmet og tilpasser til behovene på de forskjellige avdelingene og aldersgruppene.

Nærmiljø og turer

Dampsaga barnehage har en sentrumsnær beliggenhet. Det betyr blant annet at vi ikke har skogen i umiddelbar nærhet. Derimot har vi kort vei til bl.a. bibliotek, Magasinparken og Lågdalsmuséet.

Langs Lågen og i Raumyr området har vi tilgang til grøntarealer.

Eksempler på turområder for 0-3 års avdelingene	**Hensikt**
Trilleturer («se der» turer) i nærmiljøet	Språkstimulering - vi undrer oss og snakker om det vi ser.
Dyrmyrskogen	Fin tumleplass og mulighet til fantasilek. Fint å ta med lunsjen.
Turer langs Lågen	Undre oss sammen - se på elva med fokus på årstidsforandringer. Mate endene.
Lågdalsmuséet	Om våren og sommeren har vi mulighet til å boltre oss fritt på store områder, ha med niste og møte alle dyra som er der.

Kongla, Barnåla og Gåsungen er på turer i smågrupper og avdelingsvis avhengig av barnets og barnegruppas beste. Det aller viktigste for de minste er å bli trygge i nye omgivelser, med voksne og barn og uteområdet innenfor gjerdene i barnehagen.

Selja, Grana og Furua har turer året rundt. De større barna kan ta lengre turer og det er fint å knytte turmål til barnas lek og temaarbeid.

Eksempler på turområder for 3-5 års avdelingene	Hensikt
Dyrmyrskogen	Fin tumleplass og mulighet til fantasilek. Fint å ta med lunsjen.
Turer langs Lågen	Her kan vi kan mate endene og se på blomster og planter.
Bussturer	Glede. Se hvor noen bor – å kjenne seg igjen.
Kølabånnparken Magasinparken	Attraktive og levende møteplasser med mange muligheter. Begge lekeplassene ligger i fin gåavstand fra barnehagen og gir gode muligheter for ulike opplevelser, lek og sanseinntrykk.
Vibehaugen / HIBU	Et flott skogsområde som ligger i passende gåavstand fra barnehagen for de eldre barna. Det er gode muligheter for å bruke området til dagsturer, studere naturen og til lek.
Lågdalsmuséet	Om våren og sommeren har vi mulighet til å boltre oss fritt på store områder, ha med niste og møte alle dyra som er der.
Krona m/ biblioteket	Barn er glad i å bli lest for og det er spennende å kunne velge i det store utvalget av bøker.

På turer ut av barnehagen har vi også fokus på satsningsområdet med både stimulering av språk og matematikk.

Brakar har et busstilbud til barnehager som vi kan benytte oss av og som bringer oss litt lenger vekk fra barnehagen. En busstur for bussturens skyld er ofte en suksess og det gir oss muligheten til å dra byen rundt.
Skolestarterne har mange turer til Raumyr skole ifm. Førsteklasses Forberedt (se egen rutine) og Sangskattekista.

Fysisk aktivitet, mat og helse

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut.

Vi tilbyr alle måltider i barnehagen.

I forbindelse med måltider har vi fokus på hygiene. Barna må vaske hender godt før de spiser og de lærer at de ikke skal spise på hender eller kniver. Barna er med på å dekke til måltidet hvor vi legger vekt på det estetiske i og rundt måltidet. I barnehagen tilbyr vi et variert og sunt kosthold. Barna motiveres til å smake på ulike typer mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

Barnehagen legger til rette for bevegelsesglede i og utenfor barnehagen. Vi fokuserer på god og mye utelek. Barna får oppleve trivsel, glede og mestring ved bevegelseserfaringer, inne og ute,

Mål for ALLE MED:

Alle barn og unge opplever mestring hver dag.

Alle barn og unge er ressurser i et inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring.

året rundt. Her får de videreutvikle motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse og koordinasjon. Barna skal bli kjent med og trygg på egen kropp, få en positiv oppfatning av seg selv og bli kjent med egne følelser. Barna skal lære å sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser.

5.0 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

Pedagogisk Arbeidsdokument er vårt arbeidsredskap over en 3-årsperiode. Dette blir vurdert og nødvendige justeringer blir gjort hvert år.
Som årsplan har vi en kalender som konkretiserer innholdet i Pedagogisk Arbeidsdokument.
Pedagogisk Arbeidsdokument og Årskalenderne ligger ute på vår hjemmeside.
Lov om barnehager* og *Rammeplan for barnehagen gir ikke bare en forpliktende ramme for å planlegge og gjennomføre, men også for å *vurdere*.

Systematisk vurdering legger grunnlaget for barnehagen som læringsarena med en god organisasjon i bunn. Vurderingsarbeidet gjør det dessuten enklere for oss å sette nye mål for utvikling, forbedring og fornying.

Vi vurderer arbeid og aktiviteter regelmessig gjennom året:

På ulike møter, planleggingsdager, samarbeidsmøter/ foreldresamtaler, medarbeidersamtaler og barnemøter/samtaler. Gjennom disse fora vil både ansatte, foreldre og barn delta i vurderingsarbeidet.

«Alle med»: Vi deltar i et prosjekt som heter «ALLE MED» i samarbeid med Kongsberg kommune. Alle kommunale barnehager er med og vi har valgt å slutte oss til prosjektet. Hele personalet får opplæring i å bruke Pedagogisk Analyse som arbeidsmetode. Dette skal være vårt verktøy for observasjon, refleksjon, planlegging, dokumentasjon og endringsarbeid til barnas beste.

6.0 OVERGANGER

Når barnet begynner i barnehagen

Vi tar hensyn til barnas behov og foreldrenes ønsker for å gjøre starten i barnehagen så god som mulig og vi regner 1-2 uker på tilvenningsperioden.

Det er individuelt hva det enkelte barn trenger av oppfølging, og vi prøver å tilrettelegge så langt det lar seg gjøre. I tilknytningsperioden vil dere få kontaktpersoner som tar seg spesielt av barnet og utveksler informasjon med dere foreldre / foresatte.

> ***«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.»***
>
> ***Rammeplan, pkt. 6 OVERGANGER***

Barnehagen er ofte barnets første møte med et miljø som foreldrene ikke er en del av. Det er derfor viktig med voksne som er tilgjengelige for å gi trøst og trygghet.

Når barnet bytter avdeling

På 2-6-årsgruppene har vi mest tilvenning av barn som har gått på andre avdelinger og allerede kjenner barnehagen. De skal allikevel bli kjent med ny avdeling, knytte seg til andre voksne og finne plassen sin i gruppa. Det kan gjerne være slik at når barn flytter over til «stor» avdeling finner de nye barn de danner vennskap med. Det er likevel trygt å ha noen kjente med seg i overgangen.

Barnegruppene varierer fra år til år, det samme gjør organiseringen av disse. Vi setter av tid i juni til at voksne følger barna fra den ene avdelingen og over til den nye i en overgangsperiode.

Fra barnehage til skole

> ***«Barnehage, skole og foreldre kan i fellesskap bidra til at skolen ikke er ukjent grunn og til at barna opplever trygghet fra første stund. Trygge barn som raskt finner seg til rette i skolen, vil trives bedre. Og igjen lære mer.»***
>
> **Førsteklasses forberedt, kapittel 1**

Kongsberg kommune har laget strategiplanen *Førsteklasses forberedt.* Alle barnehager i Kongsberg er forpliktet til å følge denne planen for å sikre god kvalitet i overgangen fra barnehage til skole.

Førsteklasses forberedt skaper tidlig et samarbeid mellom barnehagen og skolen slik at barna skal føle seg trygge og vite hva de skal gå til.

Les mer om rutinen på vår hjemmeside / Våre samarbeidspartnere
http://dampsagabhg.no/
https://www.kongsberg.kommune.no/globalassets/testmappe/forsteklasses-forberedt-2016--2021.pdf

7.0 HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Psykososialt miljø og antimobbefokus

Arbeidet med sosial kompetanse er med på å forebygge mobbing og utvikle gjensidig respekt. I barnehagen forstås mobbing som at barn utsettes for negative hendelser fra andre i lek og samspill. Mobbing i barnehagen kan foregå på mange måter: å ikke få være med på leken, å få bare ubetydelige roller i leken, å le av klær eller noe man gjør, å bli oversett og overhørt eller å bli ertet. De voksne har ansvar for å stoppe mobbing på en profesjonell, tydelig og varm måte. Det er viktig at vi i barnehagen arbeider forebyggende.

Vi har rutiner for at foreldre og foresatte involveres dersom deres barn har en mobbeadferd eller blir utsatt for mobbeadferd.

Kongsberg kommune har en egen nettside som omhandler det psykososiale miljøet i Kongsberg barnehager. Den kan dere finne på hjemmesida vår.

Rutiner

I barnehagen vår har vi en rekke rutiner, regler og retningslinjer. Arbeidet innen HMS er en viktig del av arbeidet for å ivareta barnas sikkerhet.

Vi følger til enhver tid gjeldende lovgivning innenfor HMS og har et digitalt HMS-system gjennom Private barnehagers Landsforbund. Dette heter MENTOR og omfatter personalhåndbok, rutiner, risikovurderinger, avvikshåndtering, dokumentasjon og beredskap.

Dersom dere ønsker mer informasjon om dette kan dere ta kontakt med daglig leder.

Kongsberg kommune er vår tilsynsmyndighet og det føres jevnlig tilsyn, skriftlig og stedlig, med driften av barnehagen. Siste stedlige tilsyn var i 2018 og resultatet var ingen avvik. Siste skriftlige tilsyn var i 2019, også dette uten avvik. Dette tilsynet omhandlet bemanningsnorm og pedagognorm.

Vår miljørettede helsevernmyndighet er Kongsberg kommune.

Vi har evakueringsøvelse hver vår.

Ansatte blir oppdatert / kurset i førstehjelp etter gjeldende lover og regler.

Trygg Trafikk har utarbeidet kriterier for en trafikksikker kommune og Kongsberg har fått denne tittelen pga. systematisk arbeid med sikkerhet. I dette ligger det noen krav til oss som barnehage:

Bl.a.

- Trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i våre planer. Dette følges opp på turer ut av barnehagen.

- Barnehagen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, med bil eller buss. Rutinene ligger i vårt HMS-system blant annet i form av risikoanalyser og sjekklister.
- Barna lærer enkle trafikkregler for fotgjengere og de lærer om sikring i bil, bruk av sykkelhjelm og refleks.

TIDLIG INNSATS

BTI (bedre tverrfaglig innsats for utsatte barn):

I Kongsberg har vi felles rutiner for tema TIDLIG INNSATS og vi jobber etter BTI-modellen:

Når en ansatt undrer seg over et barn er det viktig å handle raskt i samarbeid med den det gjelder og foresatte. Der det er behov for innsats fra flere instanser skal dette arbeidet koordineres.

Fire nivåer viser fremgangsmåten i arbeidet når en ansatt undrer/bekymrer seg over et barn. Det er handlingsveilederne på hvert nivå som beskriver hvordan ansatte skal handle etter en bestemt struktur. Denne måten og handle på skal være felles for hele kommunen (barnehager, skoler, helse og andre som jobber med barn og unge).

I tilfeller der vi ikke kommer langt nok med egen kunnskap bruker vi, i samarbeid med foreldre / foresatte eksterne veiledere fra for eksempel PPT-OT, helsestasjon, spesialpedagogisk fagteam, fysioterapitjenesten, barnehageteamet, barnevernstjenesten, BUP og Habiliteringstjenesten (Vestre Viken). Se også hjemmesida vår.

8.0 KULTURELLE BEGIVENHETER

Arrangementer og markeringer i barnehagen:

- Markering av FN-dagen
- Foreldrekaffe (uformelt)
- Julelunsj
- Luciafeiring med foreldrekaffe
- Nissefest
- Pysjamas- og kosedyrdag
- Samefolkets dag (i 2. etg.)
- 5-åringene deltar på Sangskattekista i regi av Sølvtråden.
- Hattefest til inntekt for Barn hjelper Barn aksjonen.
- 5-åringene feirer ROSA RUSS
- Markering av grunnlovsdagen
- Avslutning for alle som skal begynne på skolen.

Utover disse planlagte arrangementene leier vi inn barneteater og/eller musikkforestilling i Vrimlearealet hvert barnehageår.

Kongsbergkultur:

Vi søker også om deltagelse på andre tilbud som Sølvtråden gir. Kulturskolen fordeler disse tilbudene til de ulike barnehagene i kommunen. Tilbudene kan inneholde alt fra sang for de minste til kinoforestilling for de litt eldre barna.
Fra tid til annen får vi også tilbud om barneforestillinger i Krona og/eller ifm. andre kulturarrangement i Kongsberg. Deltagelse vurderer vi fra gang til gang.

9.0 VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE

Foreldreråd

Foreldrerådet består av alle foreldrene / foresatte og skal fremme deres fellesinteresser samt bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Foreldreutvalg

Består av foreldre valgt av foreldrerådet og skal fremme foreldre/foresattes interesser. Disse er også representert i samarbeidsutvalget.

Samarbeidsutvalg

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Eksterne samarbeidspartnere

Ressurssenter for oppvekst og miljø – ROM / Kongsberg kommune. Som privat barnehage er vi inkludert i fagutvikling i regi Kongsberg kommune. I tillegg har vi samordnet opptak hvor vi samarbeider med samtlige barnehager i kommunen. Se også kapitlet om TIDLIG INNSATS.

10.0 PRAKTISK INFORMASJON

KIDPLAN OG INFORMASJON:

Dere foreldre / foresatte får tilgang til vår barnehageapp ved at dere får en påloggingslink som er tilknyttet deres barn og avdelingen barnet går på. Her legges det ut informasjon, ukeplaner og bilder. Vi bruker også siden til å kommunisere med dere foreldre gjennom meldinger og tavlepost. Barnehagen legger inn all informasjon om barnet, samt kontaktinformasjon til dere foreldre: telefonnummer og mail. Da har vi alt samlet på et sted, og det er lett tilgjengelig når vi har behov for det. Informasjon om barnet er kun tilgjengelig for personalet i barnehagen, men kontaktinformasjon til dere foreldre kan være tilgjengelig for alle foreldre på avdelingen dersom dere velger det.

Appen brukes også til å registrere når barnet er i barnehagen, har fri/ferie eller er syk, og vi legger inn beskjeder angående barnet til og fra dere foreldre.

Appen kan lastes ned og legges til på hjemskjerm på telefon.

Dette finner dere på appen:

- Informasjon fra ledelsen
- Informasjon fra avdelingen
- Informasjon om ditt barn
- Påminnelser om bleier, skiftetøy m.m. Her brukes også SMS.
- Ukeplaner
- Bilder og dokumentasjon

Bursdager

Vi markerer barnas bursdager. Da henger vi opp flagg og plakat, alle får krone, vi synger bursdagssang og sørger for at bursdagsbarnet er midtpunktet. Alle feires med fruktfat eller smoothie. Vi har en flott bursdagsstol som også brukes på avdelingene med de større barna og plakater med flagg som viser bursdagsbarnets nasjonalitet henges opp ute.

Ferie og planleggingsdager

Barnehagen er stengt i fellesferien i ukene 28, 29 og 30 samt i forbindelse med jul / nyttår, påske og fredag etter Kristihimmelfartsdag. Til sammen er 4 uker feriestengt. Juli er betalingsfri.

I 2020 har vi en prøveordning med åpent i uke 28. Etter evaluering vil det avgjøres om dette blir en fast ordning.

Vi har 5 planleggingsdager i året, se vedtekter og kalender på hjemmesida.

www.dampsagabhg.no *(høyreklikk og åpne hyperkobling)*

Syke barn

Utbrudd av lus skjer fra tid til annen, og i disse tilfellene sender vi ut nødvendig informasjon. Dersom barnet ditt har behov for medisinering i barnehagen, på resept eller reseptfrie, må medisinskjema fylles ut. Medisinskjema får dere av ped.leder.

Som barnehage er vi pålagt å gjøre risikoen for spredning av smittsomme sykdommer så liten som mulig.

Dere må holde barnet hjemme

- ***ved feber og inntil barnet er feberfri og ellers har god allmenntilstand***
- ***ved omgangssyke og diaré og inntil de er så friske at det ikke er fare for å smitte andre barn.***

Link: Folkehelseinstituttet http://www.fhi.no/dav/93d098077c.pdf

(høyreklikk og åpne hyperkobling)

Link: Lus http://lusfrinorge.no/

Ved epidemi/pandemi følges overordnet smitteverntiltak.

Barnegruppene våre

I Dampsaga har vi aldersinndelte grupper. Siden barnekull og søkermasse er forskjellig fra år til år setter vi sammen barnegruppene utfra de barna som til enhver tid går her. Det betyr at både barn og voksne av og til bytter tilholdssted på huset. Vi legger vekt på at barna skal kjenne alle voksne og at tilknytning i nye grupper skal oppleves trygt. De pedagogiske lederne er med på å sette sammen nye barnegrupper og vurdere evt. overflyttinger ved ledig kapasitet.

Hver morgen og ettermiddag har avdelingene i hver etasje felles tid. Det innebærer blant annet frokost og lek. På denne måten blir barn og voksne kjent med alle i sin etasje og barna får mulighet til å knytte vennskap på tvers av avdelinger.

Temarom og grupper på tvers

Vi har ulike temarom som skal brukes på tvers av avdelingene. Temarommene er tilrettelagt slik at hvert rom gjenspeiler ulike aktiviteter. Disse temarommene vil bli benyttet på tvers av avdelinger og alder.

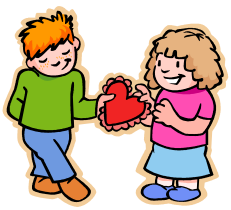
Temarommene inneholder:

- **Tenkeboksen**: rom for roligere aktivitet og mulighet for konsentrasjon med lesing, spill og puslespill.
- **Paletten**: rom for ulike typer formingsaktiviteter.
- **Klossen**: rom for konstruksjonslek.
- **Vrimlearealet**: rom for musikk og fysisk aktivitet, teater, film og mye mer…..
- **Minipaletten på Hengslet:** rom for ulike formingsaktiviteter.
- **Sanserom**
- **Glabak:** Lek og fantasi

ET INKLUDERENDE FELLESSKAP

- Alle skal ha mulighet for å medvirke i barnehagehverdagen.
- Barnehagen er for alle og tilpasset hvert barns forutsetninger.
- Alle skal ha mulighet til å delta i gruppeaktiviteter.
- Vi skal vise hverandre gjensidig respekt og omsorg og på den måten skape tillit mellom alle personer i barnehagen.
- Vi skal se mulighetene i ulikheter og utnytte hverandres ressurser.
- Vi skal jobbe mot felles mål.
- Alle skal føle seg sett – alle er like verdifulle.

SAMHOLD GIR TRYGGHET



VÅR ORGANISASJON

Dampsaga barnehage AS eies av:

- Margit Engnæs Hoff, daglig leder
- Kari Fossan Ruud, styremedlem
- Stine Fossan Ruud, fagarbeider /vaktmester
- Øydis Lurås, team leder 1. etasje /styrer
- Ingrid Sæther, team leder 2. etasje / styrer

Hjemmesida

Link: www.dampsagabhg.no

Her kan du følge med på nyheter og artikler fra barnehage.no.

Annen informasjon: Om ansatte, kalendere, årsplaner, vedtekter m.m.

http://dampsagabhg.no

Dampsaga barnehage AS

Bonneviesgt. 8, 3611 Kongsberg